

แบบรายงานการตรวจราชการระดับเขตสุขภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑
คณะที่ ๑ การส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และการจัดการสุขภาพ
หัวข้อ ร้อยละของประชากรวัยทำงานอายุ ๓๐-๔๔ ปี มีค่าดัชนีมวลกายปกติ (ตัวชี้วัดติดตาม)
เขตสุขภาพที่ ๖ รอบที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. ประเด็นการตรวจราชการ

ร้อยละของประชาชนวัยทำงานอายุ ๓๐-๔๔ ปีมีค่าดัชนีมวลกายร้อยละ ๕๕

๒. สถานการณ์

ประชากรวัยทำงานของประเทศอายุ ๑๕-๕๙ปี มีจำนวน ๔๓,๐๙๗,๒๗๒ คน ในเขตสุขภาพที่ ๖ อายุ ๑๕-๕๙ ปี มีจำนวน ๓,๒๖๒,๑๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๕๗ ของประเทศ

ประชากรเขตสุขภาพที่ ๖ มีจำนวน ๕,๙๘๖,๙๗๓คน เป็นวัยทำงาน (อายุ ๑๕-๕๙ ปี) มีจำนวน ๓,๒๖๒,๑๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔๘ ของประชากรเขตสุขภาพที่ ๖

ประชากรวัยทำงานอายุ ๓๐-๔๔ ปีในเขตสุขภาพที่ ๖ มี จำนวน ๑,๐๙๖,๔๘๑ คนได้รับการคัดกรอง BMI ๖๕๗,๘๕๕ คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๙๙

จากการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงใน ประชากรวัยทำงานอายุ ๓๐- ๔๔ ปี (ข้อมูล Health Data Center) ปีงบประมาณ ๒๕๖๐พบว่า ค่าดัชนีมวลกายปกติ ในภาพรวมของ เขตสุขภาพที่ ๖ ร้อยละ ๕๕.๖ซึ่งผ่านเกณฑ์เป้าหมาย และสูงกว่าค่าดัชนีมวลกายฯ ในระดับประเทศ (ร้อยละ ๕๑ .๙) และจังหวัดในเขตฯ ที่มีค่าดัชนีมวลกายปกติผ่านเกณฑ์ ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี(ร้อยละ ๖๕.๓)จังหวัดสมุทรปราการ(ร้อยละ ๖๑.๔)และจังหวัดฉะเชิงเทรา(ร้อยละ ๕๗.๘)และจังหวัดส่วนใหญ่มีแผนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสุขภาพคนวัยทำงาน แต่ยังคงขาดการดำเนินงานเชิงรุกเพื่อส่งเสริมสุขภาพคนวัยทำงานในสถานประกอบการ

ส่วนในด้านกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานและจัดตั้งคลินิกของแต่ละจังหวัดยังไม่เป็นรูปธรรมชัดเจน

ตารางที่ ๑จำนวนและร้อยละของประชากรอายุ ๓๐-๔๔ ปี ที่ได้รับการคัดกรอง BMI และมี BMI ปกติ
จำแนกรายจังหวัด

พื้นที่	รายการข้อมูล		
	วัยทำงานได้รับการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง	วัยทำงานที่มีค่า BMI ปกติ	
	คน	คน	ร้อยละ
จังหวัดสมุทรปราการ	๙๔,๙๔๔	๕๘,๓๗๖	๖๑.๔๘
จังหวัดชลบุรี	๑๕๕,๐๘๑	๘๗,๒๓๔	๕๖.๒๕
จังหวัดระยอง	๘๑,๒๐๖	๔๐,๑๕๘	๔๙.๔๕
จังหวัดจันทบุรี	๖๓,๖๑๓	๔๑,๕๕๔	๖๕.๓๒
จังหวัดตราด	๒๑,๖๙๖	๑๐,๓๗๙	๔๗.๘๔

จังหวัดฉะเชิงเทรา	๑๐๑,๓๕๕	๕๘,๖๔๒	๕๗.๘๖
จังหวัดปราจีนบุรี	๖๖,๓๑๓	๓๑,๘๖๖	๔๘.๐๕
จังหวัดสระแก้ว	๗๓,๖๔๗	๓๗,๙๐๑	๕๑.๔๖
รวม	๖๕๗,๘๕๕	๓๖๖,๑๑๐	๕๕.๖๕

ตารางที่ ๒ จำนวนและร้อยละของประชากรอายุ ๓๐-๔๔ ปี ที่ได้รับการคัดกรอง BMI และมี BMI ปกติ ระดับประเทศ

เขตสุขภาพ	รายการข้อมูล		
	วัยทำงานได้รับการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง	วัยทำงานที่มีค่า BMI ปกติ	
		คน	คน
เขตสุขภาพที่ ๑	๕๓๑,๒๗๑	๒๕๔,๖๕๙	๔๗.๙๓
เขตสุขภาพที่ ๒	๒๙๕,๔๖๒	๑๓๓,๗๔๒	๔๕.๒๗
เขตสุขภาพที่ ๓	๒๕๖,๘๕๕	๑๒๕,๕๖๒	๔๘.๘๘
เขตสุขภาพที่ ๔	๔๘๙,๗๗๘	๒๖๐,๖๑๔	๕๓.๒๑
เขตสุขภาพที่ ๕	๕๕๗,๑๑๒	๒๙๓,๒๒๕	๕๒.๖๓
เขตสุขภาพที่ ๖	๖๕๗,๘๕๕	๓๖๖,๑๑๐	๕๕.๖๕
เขตสุขภาพที่ ๗	๕๕๘,๗๕๐	๓๑๘,๘๓๐	๕๗.๐๖
เขตสุขภาพที่ ๘	๗๔๙,๐๗๐	๔๐๔,๙๗๕	๕๔.๐๖
เขตสุขภาพที่ ๙	๖๐๖,๕๕๙	๓๔๑,๒๒๔	๕๖.๒๖
เขตสุขภาพที่ ๑๐	๔๕๐,๑๓๐	๒๒๙,๗๘๒	๕๑.๐๕
เขตสุขภาพที่ ๑๑	๕๑๑,๔๒๑	๒๔๙,๖๔๘	๔๘.๘๑
เขตสุขภาพที่ ๑๒	๕๑๙,๒๐๓	๒๓๓,๙๓๐	๔๕.๐๖
รวม	๖,๑๘๓,๔๖๖	๓,๒๑๒,๓๐๑	๕๑.๙๕

๓. ผลการดำเนินงานการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงาน

๑. จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา มอบนโยบายให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฯ และโรงพยาบาลทุกแห่ง จัดตั้งคลินิก DPAC พร้อมอุปกรณ์ครบครันทันสมัย สำหรับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้บริการเช่นกัน และเน้นหนักให้บริการสำหรับ ประชากร ประชาชน นักเรียนพร้อมทั้งติดตาม

การใช้มาตรการอาหารว่างเพื่อสุขภาพของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฯ หน่วยบริการสาธารณสุข และสื่อสารความรู้ในที่ประชุมหน่วยงานราชการระดับจังหวัดฯ ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบนโยบายให้ออกกำลังกายทุกวันพุธ โดยนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดฯ มอบหมายให้หน่วยบริการสาธารณสุขดำเนินการเพื่อให้บุคลากรสาธารณสุขเป็นต้นแบบสุขภาพดีให้กับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

๒. เปิดคลินิก DPAC & Fitness ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา ให้บริการกับบุคลากรสาธารณสุข และหน่วยงานราชการ ระดับจังหวัด

๒. จังหวัดสมุทรปราการ

๑. มีการบูรณาการ/กำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกับงาน NCD และพัฒนาคุณภาพรูปแบบระบบบริการ (ชุมชน) และกำกับติดตามสู่การปฏิบัติทุกระดับ

๒. พัฒนาระบบการให้บริการคลินิก DPAC ครอบคลุมทุกระดับโดยให้รพ.สมุทรปราการ เป็น PA ด้านกลุ่มวัยทำงานและคลินิก DPAC

๓. จังหวัดปราจีนบุรี

๑. มีการบูรณาการแนวทางการดำเนินงานร่วมกับคลินิก NCD คุณภาพ

๒. มีนโยบายให้ทุกหน่วยงาน ออกกำลังกายทุกวันพุธ ตามนโยบายของนายกรัฐมนตรี โดยทุกหน่วยงานในสังกัดจัดกิจกรรมการออกกำลังกายในวันดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี รับผิดชอบให้บุคลากรออกกำลังกายทุกวันพุธ

๓. หน่วยบริการในสังกัดมีมาตรการองค์กรสนับสนุนการออกกำลังกายในหน่วยงาน เช่น รมรงค์เดินขึ้นบันไดแทนการใช้ลิฟท์ การสมัครเดินวิ่งในรายการต่างๆ เป็นภาพรวมของหน่วยงาน

๔. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นตัวอย่างในการออกกำลังกายและสนับสนุนหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดระดับอำเภอทุกระดับให้ดูแลสุขภาพและออกกำลังกาย

๕. ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ประจันตคาม และ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ศรีมหาโพธิเป็นต้นแบบและแกนนำการออกกำลังกายของหน่วยงานระดับอำเภอ รวมทั้งส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง

๖. โรงพยาบาลประจันตคาม เป็นต้นแบบส่งเสริมการบริโภคผักปลอดสารพิษ ปลูกผักกินเอง และโรงพยาบาลกบินทร์บุรีดำเนินการตลาดเขียวอาหารปลอดภัยสำหรับคนรักสุขภาพ สายเขียวอินทรีย์ ในวันจันทร์แรกของเดือนทุกเดือน

๔. จังหวัดสระแก้ว

๑. มีการดำเนินงานส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในชุมชนโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เพื่อเป็นการต่อยอดการดำเนินงาน ซึ่งได้มีการพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพชุมชน (Health Leader) นำร่องที่อำเภอเมืองสระแก้ว โดยเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจ ๔ เรื่อง ได้แก่ อาหาร ออกกำลังกาย นอน และแปรงฟัน

๒. มีแผนขยายเครือข่ายแกนนำสุขภาพชุมชน (Health Leader) สู่ทุกอำเภอ ดำเนินการโดย CUP

๓. มีนโยบายให้ทุกหน่วยงาน ออกกำลังกายทุกวันพุธ และรมรงค์เดินขึ้นบันไดแทนการใช้ลิฟท์

๔. มีนวัตกรรมการองค์กร Happy time : ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ทุกวันทำการ บุคลากรทุกคนร่วมเต้น “Chicken Dance เวอร์ชันบริหารกาย” และออกกำลังกายตามนัด ได้เผยแพร่ต่อ คณะกรรมการ คปสจ. เพื่อปรับใช้ในกิจกรรมสร้างสุขขององค์กรหรือช่วงพักระหว่างการประชุม

๕.จังหวัดชลบุรี

- ๑.วิเคราะห์ปัญหา และกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานแบบมีส่วนร่วม
- ๒.ถ่ายทอดนโยบายและตัวชี้วัดแก่ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานผ่านเวทีการประชุม Web-conference และไลน์กลุ่ม รวมทั้งกำหนดให้บุคลากรสาธารณสุขทุกระดับ เป็นต้นแบบด้านการส่งเสริมสุขภาพ
- ๓.พัฒนาบุคลากรผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๔.ให้สุศึกษาแก่ประชาชนผ่านสื่อต่างๆ
- ๕.นิเทศ ติดตามงานปีละ๒ ครั้ง

๖ . จังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดนำร่อง (๑) การพัฒนาระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ในคนวัยทำงาน (๒) โครงการสืบสานฯ การตรวจเต้านมด้วยตนเองในสตรีฯ

๖. จังหวัดระยอง

๑.ดำเนินงานส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนและดำเนินการ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เป็นการต่อยอดจากปีที่ผ่านมา ซึ่งได้มีการพัฒนาศักยภาพ แกนนำสุขภาพชุมชน (Health Leader) นำร่องที่อำเภอบ้านค่าย รพ.สต.บ้านหนองกรับ, รพ.สต.บ้านหัวซวด, รพ.สต.บ้านคลองขนุน และ รพ.สต.บ้านศาลาน้ำลึก

๒.ขยายเครือข่ายแกนนำสุขภาพชุมชน (Health Leader) สู่อำเภออื่นๆ ดำเนินการโดย CUP

๓.จังหวัดระยอง เป็นจังหวัดนำร่อง (๑) การพัฒนาระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ ที่พึงประสงค์ในคนวัยทำงาน (๒) โครงการสืบสานฯ การตรวจเต้านมด้วยตนเองในสตรีฯ

๗.จังหวัดจันทบุรี

- สร้างมาตรการเชิงรุกเข้าถึงในระดับชุมชน ครอบครัว และบุคคล มีหมู่บ้านต้นแบบในทุก ตำบล สร้าง/ขยายผลหมู่บ้าน/ชุมชนต้นแบบ “สุขภาพดีวิถีคนจันท” ในทุกตำบล เพื่อร่วมปฏิบัติการ หยุดยั้ง โรคเบาหวานความดันโลหิตสูง

๘.จังหวัดตราด

- ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพประเด็นRAT Exercise City และประกาศใช้ทั้งจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดตราดและนายอำเภอทุกแห่ง เป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบายซึ่งมีการสร้างพื้นที่นำร่องอำเภอละ ๑ ตำบลให้เป็นmodel การขับเคลื่อนนโยบายในทุกsetting

- สร้างแนวร่วมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์RAT Exercise City ร่วมกับภาคีเครือข่ายสำคัญคือ สنج.ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตราด, ศูนย์การศึกษาแห่งประเทศไทยจังหวัดตราด, องค์กรศาสนา, อสม., อปท.

- สร้างเวทีแลกเปลี่ยนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผ่านระบบไลน์

การดำเนินงาน (ศอ, ๖) เพื่อขับเคลื่อนงานวัยทำงาน ระดับเขต

- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์คนวัยทำงานให้แก่ เครือข่ายทุกระดับใน ๘ จังหวัด เพื่อเสริมสร้างแนวทางการดำเนินงานฯ ในคลินิก DPAC และการส่งเสริม

สุขภาพในสถานประกอบการ รวมทั้งจัดทำแผนเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์คนวัยทำงานในระดับจังหวัด

- จัดประชุมโครงการสืบสานฯ การตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรี ในจังหวัดชลบุรี ระยอง เพื่อขยายพื้นที่นาร่อง การตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีฯ
- ขยายจังหวัดนาร่องเพื่อพัฒนาระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์จังหวัดระยอง

๕. สรุปประเด็นสำคัญที่เป็นความเสี่ยงต่อการทำให้การขับเคลื่อนนโยบายหรือการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ Key Risk Area/ Key Risk Factor) ซึ่งได้จากการวินิจฉัย ประมวลวิเคราะห์ สังเคราะห์จากการติดตาม

๕.๑ ขาดการบูรณาการการดำเนินงานคนวัยทำงาน ในระดับนโยบาย

๕.๒ บุคลากรสาธารณสุขมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน ทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพคนวัยทำงานและแนวทางการดำเนินงาน

๕.๓ การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพคนวัยทำงาน ยังขาดการทำงานเชิงรุกในพื้นที่สถานประกอบการ

๕. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัญหา/อุปสรรค/ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์	ข้อเสนอแนะที่ให้ต่อหน่วยรับตรวจ	สิ่งที่ผู้ทำหน้าที่ตรวจราชการรับไปประสาน หรือ ดำเนินการต่อ
<p>- จังหวัด /พื้นที่ที่มีค่าดัชนีมวลกายในคนวัยทำงานปกติต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมาย</p>	<p>- พัฒนาระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ในคนวัยทำงาน โดยสำรวจฯและสร้างมาตรการการส่งเสริมสุขภาพในระดับนโยบาย/ชุมชน</p> <p>- สนับสนุนให้การดำเนินงานชุมชนหรือองค์กรไร้พุง/คลินิกการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมีคุณภาพให้กับอำเภอที่มีค่าดัชนีมวลกายปกติต่ำกว่าเป้าหมาย</p> <p>- จัดบริการเชิงรุกในการส่งเสริมสุขภาพคนวัยทำงานในสถานประกอบการ</p> <p>-พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสุขภาพในเรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม</p> <p>-ติดตาม เยี่ยมเสริมพลังพื้นที่การดำเนินงานคลินิกไร้พุง</p>	<p>-</p>

๖. ข้อเสนอแนะต่อนโยบาย /ต่อส่วนกลาง / ต่อผู้บริหาร / ต่อระเบียบ กฎหมาย

๗. นวัตกรรมที่สามารถเป็นแบบอย่าง (ถ้ามี)

จังหวัดฉะเชิงเทรา

-สสจ.ฉะเชิงเทรา สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการออกกำลังกาย โดยเปิด Fissnessเพื่อให้บริการแก่เจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไป

-คลินิกปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (DPAC) โรงพยาบาลสนามชัยเขต/โรงพยาบาลพนมสารคาม มีกระบวนการคัดกรองกลุ่มเป้าหมาย แยกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีผลลัพธ์การดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องถึงปัจจุบัน

จังหวัดระยอง

1. ประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น รำกลองยาวมาใช้ในการออกกำลังกาย ม.3 บ้านหนองกรับ บูรณาการกับหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

2. รำวงย้อนยุค 3 วัย 5 จังหวัด ระพ.สต.บ้านหัวชวดบูรณาการกับหมู่บ้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และบ้านสวยเมืองสุขของกระทรวงมหาดไทย

จังหวัดสมุทรปราการ

รูปแบบการบริการเชิงรุกในพื้นที่เมือง โดย รพ.สต.เทพารักษ์ จัดบริการคลินิก DPAC คุณภาพต้นแบบระดับจังหวัด ใช้กลยุทธ์หยดยาก ทุกหลังคาเรือน ครอบคลุมทุกกลุ่มวัย ใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนป้องกันแก้ปัญหาโรค NCD อย่างต่อเนื่อง

ผู้รายงาน นางยุพา ชัยเพ็ชร

ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี

๑๙ เมษายน ๒๕๖๑

โทร

๐๙๔-๔๗๙๔๑๑๕

e-mail :yupha_dang@hotmail.com